

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 181/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti R, a. s., K., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. D., s. r. o., K., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. D. B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 108/2011 z 28. októbra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti R., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. marca 2012 doručená sťažnosť spoločnosti R., a. s., K. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 108/2011 z 28. októbra 2011.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že „Sťažovateľ ako oprávnený exekučným návrhom na vykonanie exekúcie podaným súdnej exekútorke JUDr. M. H. navrhol vykonanie exekúcie peňažnej pohľadávky vo výške 463.72 € s prísl. voči povinnej V. J., bytom H. na podklade exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 24.9.2009 sp. zn. 2C/231/2009.

O žiadosti súdnej exekútorke o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie rozhodol Okresný súd Lučenec uznesením 12Er/377/2010-44 zo dňa 16.6.2010 tak, že žiadosť súdnej exekútorke zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený - sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol odvolací Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 16.12.2010, sp. zn. 16CoE/355/2009 tak, že uznesenie prvostupňového exekučného súdu potvrdil.

Sťažovateľ ako oprávnený sa bránil využitím mimoriadneho opravného prostriedku, a to dovolania. Dňa 26.1.2012 bolo právnenému zástupcovi oprávneného doručené uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 108/2011 zo dňa 28.10.2011, ktorým dovolací súd rozhodol o dovolaní sťažovateľa tak, že dovolacie konanie zastavil a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Napadnuté uznesenie dovolací súd odôvodnil tak, že neboli splnené podmienky dovolacieho konania podľa ust. § 241 ods. 1 druhá veta O.s.p. v zmysle ktorého dovolateľ v dovolacom konaní musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná. V uvedenej veci dovolateľ ani na výzvu súdu nepredložil plnú moc na zastupovanie v dovolacom konaní. Keďže dovolací súd neodstránil procesný nedostatok dovolacieho konania, dovolací súd dovolacie konanie podľa ust. § 104 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 234c O.s.p. zastavil.

Na základe písomnej výzvy súdu predložil právny zástupca sťažovateľa súdu plnú moc na zatupovanie v dovolacom konaní, a to listom zo dňa 8.8.2011, a tým odstránil súdom namietaný nedostatok procesnej podmienky konania.

Zásielka súdu obsahujúca plnú moc sa právnenému zástupcovi sťažovateľa nevrátila ako nedoručená, preto sťažovateľ (a jeho právny zástupca) odôvodnene predpokladal, že procesnú podmienku preukázania právneho zastúpenia v dovolacom konaní splnil...“.

Sťažovateľka v sťažnosti tvrdí, že „zastavením konania v tomto prípade sa dovolací Najvyšší súd Slovenskej republiky dopustil porušenia základných práv sťažovateľa podľa

čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, keď zastavil dovolacie konanie bez toho, aby pre takýto postup boli splnené zákonom stanovené podmienky. Týmto postupom bola dovolateľovi nezákonne odňatá možnosť konať pred súdom a možnosť domáhať sa ochrany svojich práv pred súdom v takej intenzite, ktorá predstavuje hrubé porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu.“.

V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje aj na skutočnosť, že „napriek tomu, že súdu údajne nebolo predložené plnomocenstvo na zastupovanie sťažovateľa v dovolacom konaní, bolo uznesenie dovolacieho súdu doručené právnomu zástupcovi sťažovateľa“.

Sťažovateľka je toho názoru, že „právne zastúpenie dovolateľa v dovolacom konaní pod sp. zn. 4Cdo/108/2011 bolo sťažovateľom preukázané, o čom svedčia dôkazy predložené sťažovateľom v tejto sťažnosti. Na základe uvedeného je zrejmé, že dovolací súd zastavil dovolacie konanie bez splnenia zákonom stanovených podmienok. Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím rozhodnutím zo dňa 28.10.2011 sp. zn. 4Cdo/108/2011 odňal sťažovateľovi právo konať pred súdom a domáhať sa ochrany svojich práv ako oprávneného v exekučnom konaní, čím zasiahol do ústavou garantovaného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a do práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“. Na preukázanie svojich tvrdení sťažovateľka k sťažnosti priložila kópiu podacieho lístka z 18. augusta 2011 a kópiu splnomocnenia, ktorá mala byť obsahom podania, ktoré preukazuje týmto podacím lístkom.

Sťažovateľka na základe uvedenej argumentácie v sťažnosti žiadala, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„1. Právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.10.2011 sp. zn. 4Cdo/108/2011 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.10.2011 sp. zn. 4Cdo/108/2011 sa ruší.

3. Vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

4. Sťažovateľovi p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 323,52 €, ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet Advokátskej kancelárie JUDr. D. B. s.r.o., konajúcej JUDr. D. B., advokátom, do dvoch mesiacov od vyhlásenia tohto nálezu v sídle Ústavného súdu Slovenskej republiky. Najvyšší súd Slovenskej republiky platbu vykoná na číslo účtu, ktorý Advokátska kancelária JUDr. D. B. s.r.o., konajúca JUDr. D. B., advokátom, uvedie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstatou sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľky s napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 108/2011 z 28. októbra 2011 ako súdu dovolacieho, ktorým zastavil konanie o dovolaní. Sťažovateľka v ňom a v predchádzajúcom postupe najvyššieho súdu vidí porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Sťažovateľka odôvodňovala porušenie označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu tým, že *nie je pravdou, že splnomocnenie pre dovolacie konanie nebolo doručené Okresnému súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) zo strany právneho zástupcu sťažovateľky v čase rozhodovania najvyššieho súdu o dovolaní. Doručenie splnomocnenia sťažovateľka preukazovala podacím lístkom, na ktorom je uvedený ako odosielateľ Advokátska kancelária JUDr. D. B., s. r. o., K., adresát okresný súd a dátum prevzatia zásielky poštou je uvedený dátum 18. augusta 2011.*

Ústavný súd z predloženej sťažnosti a jej príloh zistil tieto rozhodné skutočnosti pre posúdenie veci: *1. splnomocnenie, ktoré malo byť právnym zástupcom sťažovateľky zaslané okresnému súdu 18. augusta 2011, je z 31. januára 2011, 2. právny zástupca sťažovateľky podal dovolanie 21. februára 2011 a 3. okresný súd vyzval sťažovateľku na doručenie splnomocnenia pre dovolacie konania s poučením o dôsledkoch neodstránenia tohto nedostatku v dovolacom konaní výzvou zo 4. mája 2011, ktorá jej bola doručená 12. mája 2011.*

Právny zástupca sťažovateľky tvrdí, že okresnému súdu zasielal splnomocnenie 18. augusta 2011.

Ústavný súd v súčinnosti s najvyšším súdom zistil, že vo výzve okresného súdu zo 4. mája 2011 doručenej sťažovateľke 12. mája 2011 je uvedená lehota na doplnenie splnomocnenia desať dní od doručenia výzvy. Ústavný súd ďalej tiež zistil, že okresný súd

spolu so sprievodným listom z 8. júna 2011 odoslal najvyššiemu súdu súdny spis sp. zn. Er 377/2010 pre účely rozhodnutia o dovolaní, ktorý bol najvyššiemu súdu doručený 14. júna 2011.

Na základe uvedených zistení ústavný súd konštatuje, že právny zástupca sťažovateľky, hoci disponoval plnou mocou pre dovolacie konanie v čase podania dovolania, nepripojil ju k dovolaniu. Na výzvu okresného súdu na doloženie splnomocnenia pre dovolacie konanie právny zástupca sťažovateľky reagoval až po uplynutí lehoty uvedenej v uznesení okresného súdu (takmer tri mesiace po uplynutí lehoty, pozn.) a vedomý si svojho omeškania toto doloženie splnomocnenia neavizoval najvyššiemu súdu, hoci vedel, resp. mal vedieť, že okresný súd je povinný zaslať súdny spis najvyššiemu súdu pre účely rozhodnutia o dovolaní sťažovateľky po uplynutí lehoty na doplnenie splnomocnenia podľa § 241 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Z priloženej kópie podacieho lístku, ktorým sťažovateľka preukazuje svoje tvrdenie, že zaslala splnomocnenie pre dovolacie konanie, nie je možné určiť, ktorej veci sa týka, a ani to, čo malo byť obsahom tejto zásielky. Za daných okolností ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka nepreukázala, že predmetom zásielky, ktorú preukazovala podacím lístkom, bolo doručenie splnomocnenia pre dovolacie konanie.

Ústavný súd v súvislosti s poskytovaním právnej pomoci v posudzovanej veci Advokátskou kanceláriou JUDr. D. B., s. r. o., K., v ktorej mene konal advokát JUDr. D. B., poukazuje na povinnosť advokáta uvedenú v § 18 ods. zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, podľa ktorej je advokát povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou.

Ústavný súd ďalej v súvislosti s tvrdením sťažovateľky, že podaním z 18. augusta 2011 doplnila splnomocnenie pre dovolacie konanie, požiadal najvyšší súd o vyjadrenie, či v súdnom spise okresného súdu sp. zn. 12 Er 377/2010 sa nachádza splnomocnenie, na ktoré poukazuje sťažovateľka v sťažnosti. Najvyšší súd v mailovom vyjadrení zo 17. apríla 2012 uviedol, že *„na Vašu žiadosť Vám oznamujeme, že v spise Okresného súdu Lučenec sp. zn. 12Er 377/2010 sa Vami požadované plnomocenstvo nenachádza a z obsahu tohto spisu ani nevyplýva, že by pred rozhodnutím Najvyššieho súdu SR vo veci*

4 Cdo 108/2011 bolo či už súdu prvého stupňa alebo dovolaciemu súdu doručené akékoľvek plnomocenstvo, ktoré by oprávňovalo Advokátsku kanceláriu JUDr. D. B. s.r.o. na zastupovanie oprávnenej R., a.s. v tomto dovolacom konaní.

V prílohe Vám zasielame zo spisu len naskenovanú fotokópiu plnomocenstva, ktoré bolo doručené Okresnému súdu Lučenec poštou 6. marca 2012 od Advokátskej kancelárie JUDr. D. B. s.r.o., a to ako jedna z príloh k opravnému prostriedku podanému touto advokátskou kanceláriou v mene oprávnenej R., a.s. proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. októbra 2011 sp. zn. 4 Cdo 108/2011. Jedná sa o neoverenú fotokópiu plnomocenstva z 31. januára 2011, ktoré malo oprávňovať spomínanú advokátsku kanceláriu na zastupovanie oprávnenej v dovolacom konaní vo veci 4 Cdo 108/2011 a ktoré podľa vyjadrenia zástupkyne oprávnenej v opravnom prostriedku malo byť 18. augusta 2011 poštou zaslané Okresnému súdu Lučenec (pripojila i kópiu podacieho lístka). Toto plnomocenstvo sa však (ako sme už vyššie uviedli) v spise nenachádza.“

Na základe komplexného posúdenia rozhodujúcich okolností prípadu ústavný súd konštatuje, že sťažovateľkino tvrdenie o doložení splnomocnenia nie je preukázané, pretože splnomocnenie (ktoré mal právny zástupca zaslať okresnému súdu podaním z 18. augusta 2011) sa nenachádza v súdnom spise okresného súdu sp. zn. 12 Er 377/2012 a jediný dôkaz svedčiaci v prospech tvrdenia sťažovateľky je podací lístok, z ktorého sa nedá identifikovať, čo bolo predmetom podania a ani akej veci sa podanie týkalo. Navyše ústavný súd zistil, že na okresnom súde právny zástupca zastupuje sťažovateľku vo viacerých konaniach, preto za daných okolností tvrdenia sťažovateľky o doplnení splnomocnenia pre dovolacie konanie hodnotí ako účelové, nepravdepodobné, no predovšetkým nepreukázané.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 108/2011 z 28. októbra 2011 vyplýva, že dôvodom zastavenia napadnutého dovolacieho konania bolo neodstránenie nedostatku povinného zastúpenia predložením splnomocnenia na zastupovanie v dovolacom konaní, a to napriek predchádzajúcej výzve okresného súdu zo 4. mája 2011.

Ústavný súd opakovane judikoval, že pokiaľ preskúmanie postupu alebo rozhodnutia orgánu štátu v rámci predbežného prerokovania nesignalizuje možnosť porušenia

základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05), je možné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd vzhľadom na už uvedené závery o nepreukázaní doplnenia splnomocnenia na zastupovanie v dovolacom konaní považuje napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu za ústavne akceptovateľné. Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu nemožno považovať za arbitrárne ani za svojvoľné alebo za nepreskúmateľné. Toto odôvodnenie poskytuje dostatočný základ pre jeho výrok. Úvahy najvyššieho súdu sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných noriem procesného práva, ktorých účel a význam nepopierajú. Ústavný súd tiež nezistil, že by relevancia námietok sťažovateľky smerujúcich proti napadnutému postupu a uzneseniu najvyššieho súdu z hľadiska posúdenia možného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru umožnila dospieť k záveru, ktorý by odôvodňoval vyslovenie porušenia uvedených práv. Z uvedeného dôvodu sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

V nadväznosti na odmietnutie sťažnosti ústavný súd už o ďalších požiadavkách sťažovateľky nerozhodoval.

Nad rámec už uvedených dôvodov ústavný súd dodáva, že predmetom tejto sťažnosti bol postup a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu o dovolaní. Aj v prípade, že by sa preukázala pravdivosť tvrdení sťažovateľky o doplnení splnomocnenia na zastupovanie v dovolacom konaní, najvyššiemu súdu nemožno vytýkať v jeho postupe a napadnutom uznesení to, že prípadne došlo k pochybeniu okresného súdu, čo však nebolo preukázané.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2012